

DEBRECZEN

XVIII. évi. 216. sz.

Keletmagyarországi Napló

Ára: 12 fillér

Magyar beszéd

Elejétől végig magyar beszéd volt az, amit Bárdossy László miniszterelnök vasárnap Budapesten az országos Széchenyi-ünnepségen mondott.

Sok ünnepi szónoklat hangzott már el Magyarországon, a magyarság sok nagy történelmi értékét méltatták adott alkalmakkor, de azt hisszük, ahogy Bárdossy miniszterelnök Széchenyi alakját és örök nemzeti értékét a magyarság elé vetítette, az más alkalmakra is követendő példát nyújt, mert távol minden sablontól az igazi lényegét kereste.

A miniszterelnök Széchenyi életéből, hatásából, munkásságából azokat a vonatkozásokat emelte ki, amelyek örökösén magyarok és örökösén nemzeti értékek. Széchenyi szavaival tanított a miniszterelnök, idézve azokat a halhatatlan és örök megállapításokat, amelyek Széchenyi műveiben találhatóak és melyek valóban alkalmasak arra, hogy az újabb időkben is tovább éljenek és munkáljanak.

A miniszterelnök ünnepi beszédéből messze kicsendül az a megállapítás, mellyel Széchenyi rendíthetetlen hitét a magyarság jövőjében céstelte. Széchenyi számára, úgymond, a legfőbb, a legmagasabb, a végső cél mégis és mindig csak az volt: **fokozni a nemzet szellemi és erkölcsi értékeit, kifejleszteni sajátos nemzeti valóikat.**

Lehet-e komolyabb és kívánatosabb célkitűzés a mai magyar államférfi számára napjainkban is és lehet-e szentebb feladat, mint az, amit Széchenyi hirdetett és a miniszterelnök beszédében idézett: **„Hazánkat minden rendület és bomlás nélkül magasabbra emelni és mindenkinek sajátját szentnek tartva a legtöbb honosunkat boldogítani.”**

Széchenyi szellemét idézve Bárdossy miniszterelnök teljes joggal megállapíthatja, hogy Mohi és Mohács, Világos és Trianon csak megsokszorozta a nemzet hitét, léteinek frissességét, acélos erejét és időzatkészességét. Erőben gyarapodva, lélekben szilárdan ma ismét viharban áll a magyar — mondotta a miniszterelnök — és európai hivatásának hűséges szolgálataiban újra áldozza vérért. Ennek a hivatásnak, ennek a kötelességnek teljesítésére a nemzet minden egyes tagjának az ad erőt, ami Széchenyit hevítette, a **rendíthetetlen hit a magyarság jövőjében.**

Széchenyi útján, Széchenyi követve merjen ez a nemzet nagy lenni, de legyen egyszersmind bölcs is, bizzik erejében, bizzik önmagában, de sose bizza el magát. Ezzel a konklúzióval zárta a mélyen szántó beszédét Bárdossy miniszterelnök. Olyan útmutatás ez, mely minden magyar szívében visszhangot kelthet és egyúttal megad egy olyan általános nemzeti alapot, melyen minden magyar találkozhat.

Honvédeink bátor helytállása a Dnyeper-kanyarban biztosította a szövetséges erők nagyszabású előretörését

A némelek Kievtől keletre 50 szovjet hadosztályt megsemmisítettek, eddig 380.000 foglyot ejtettek, köztük egy hadsereglőparancsnokot is — A szovjet zavaró mesterkedései Bulgária és Törökország körül — Anglia Irán után most Afganisztánnal foglalkozik

Összeült a moszkvai értekezlet

A Szovjet ellen harcoló magyar seregtestek szeptember második harmadában, tehát 10-től 20-ig terjedő időkben kifejtett tevékenységéről mértékadó körök a következő összefoglaló tájékoztatást adták a MTI-nek:

A magyar csapatoknak az említett időközben a szövetséges erők vonalától mintegy 200 km-re keletre kiugró Dnyeper kanyart kellett tartaniuk. Annak a hosszú arcvonalzakasznak, amelyet a honvéd seregtesteknek minden körülmenyek között tartaniuk kellett, érthetően fontos jelentősége volt az ellenség szemponkjából is.

Messzire kiugró jellegénél fogva e szakasztól északra és délre támadást támadás után indított meg az ott álló szövetséges erők ellen. E támadásainak meghiusulása óta számtalan kísérletet tett az ellenség arra, hogy most már közvetlenül a magyar arcvonal ellen intézett előretörésekkel szorítsa vissza a honvéderőket. A honvéd seregtestek feladatukat teljes egészében megoldották, noha erőviszonyaik időnként talán nem is voltak arányban az arcvonalzakasz széles kiterjedésével.

Fokozott tüzéségi és aknavető tevékenység után, vagy váratlan tüzesapásokat követően az ellenség újra és újra megkísérelte vonalainknak megközelítését és a honvéd arcvonal valamennyi pontjának áttörését. Valamennyi próbálkozása véresen omlott össze. Legtöbb vállalkozását még a víz tükrén semmisítette meg a honvéd osztagok pusztító tüze. Egyik esetben csupán egyetlen kötelékünk előtt mintegy 150 szovjet katona holtteste maradt a zátonyos folyóparton és csak nagyon kevésnek sikerült visszamenekülni a túlsó partra. Megállapítható, hogy a vállalkozások során a támadó ellenséges kötelékek állományának legnagyobb része a vízbe fulladt. Azok a szovjet katonák, akiknek sikerült elérniük a nyugati partot, honvédeink fogságába jutottak. Ily módon 165 hadifogoly került kezünkbe. Szétlőtt vízijárműveiket és harci eszközeiket tova sodorta a folyó vize.

Tüzereink felitálta a levegőbe repítette a velünk szemben álló ellenség hadianyagkészletének legnagyobb részét.

A ellenség légitévékenysége

rendszerűen volt. A honvéd repülőkötelékek ismételtén és a hadifoglyok által is hangoztatott nagy hatással bombázták az ellenség gyülekező helyeit, szállító oszlopait, hidait és vasútvonalait. Az egész húsznapos időtartam alatt csaknem valamennyi feladatot sikerrel oldottak meg. Ezekből a vállalkozásokból csak egy géptűk nem tért vissza.

Az utolsó két napon szemmel látható volt az ellenség magatartásában bekövetkezett bizonytalanság. Egyes helyeken az eddig nagy buzgalommal folytatott erődítési munkálatokat is abbahagyták.

Ezekből is megállapítható a Szovjet ellen küzdő magyar seregtestek szeptember második harmadában is becsülettel megféleltek a beléjük helyezett bizalomnak és bátor helytállásukkal is szintén hozzájárultak ahhoz a sikerhez, hogy a szövetséges erők tervszerűen megteremthették a további nagyszabású hadműveleteikhez szükséges előfeltételeket, amelyeknek alapján azóta kibontakozott a szovjet hadsereg egész Dnyeper arcvonalának hatalmas arányú összeomlása.

A magyar csapatok vesztesége e védelmi hadjárat eddig átlagos arányszámát sem érte el.

Bulgária és Törökország

Mint német illetékes helyről közlik, Berlinben ismét Törökország ellen irányuló zavaró mesterkedések minősítik azoknak a híreszteléseknek és állításoknak tömkelegét, amelyek arról szólnak, hogy a tengelyhatalmak állítólag megkísérelnek bolgár segítséggel hadihajókat átjuttatni a Dardanellákra. Törökország kétségtelenül tud ennek a mesterkedésnek a hátsó okairól és ezért Berlinben nem hiszik, hogy ijesztő kísérletekkel Törökországot el lehetne téríteni a helyzet világos megítélésétől. Berlinben idesorozzák azokat a közleményeket is, amelyek „ejtőernyővel legugrott egyéneknek” Bulgáriában működéséről szólnak. Bulgáriában kétségtelenül megállapították, hogy az országban ejtőernyős kémelek voltak s ez a szovjet tagadása ellenére is vitathatatlan. Berlinben teljesen valószínűnek tartják azt is, hogy ezek az elemek a bolgár-török határvidéken is tevé-

kenykedni óhajtottak annál inkább, mert Törökország és Bulgária kérdését az utóbbi időben az ellenfél részéről a legkülönbözőbb változatokban tárgyalták. Kedden Berlinben rámutattak arra, hogy egyáltalán nem lehetetlen az a feltevés, hogy bizonyos eslekményekkel török-bolgár villongásokat akartak elérni. Mindenben Anglia és a Szovjetunió összejátszói támogatásának léteszemet lehet felismerni, amelynek az a célja, hogy mindenütt nyugtalanságot szítson, tehát Bulgáriában is és ezzel megzavarja Bulgária és Törökország barátságos kapcsolatát, mert ez a kapcsolatot nyilvánvalóan szálka az angolok és a Szovjet szemében.

Szovjet válasz a bolgár jegyzékre

Miközben a német csapatok folytatják előnyomulásukat Ukrajnában, a moszkvai kormány minden elkövet, hogy Bulgariát kimozdítsa eddigi nyugalmi helyzetéből és bevonja a keleti konfliktusba. Jegyzéket jegyzék után küld Szófiába, tiltakozik, vádol, fenyeget s hangja szokatlanul durva. Ejtőernyősökkel kísérletezik, zavarja a bolgár hajózást, nehézségeket okoz a bolgár diplomataknak s mintha főcélja az volna, hogy Bulgariát összeveszítse Törökországgal. — Miért teszi ezt Moszkva? Nagyon könnyen át lehet látni a szítást. A szovjet legkönnyebben a Fekete tengeren át tudna angol-amerikai hadianyagsegítséghez jutni. Az út pedig a Dardanellákon át vezet. Ezért szeretné a Szovjet, ha az angolok ülnének be a Dardanellákba. Csak hogy Törökország nem ugrik be.

Stockholmi NST jelentés szerint hétfőn Moszkvában közleményt böcsátottak ki, amely szerint a szovjet kormány válaszló a bolgár kormány legutóbbi jegyzékére. A bolgár kormány jegyzéke megállapította, hogy bolsevista ejtőernyősök szálltak le Bulgáriában. A szovjet jegyzék erre így válaszol:

— A bolgár részről állított tények oly neveltségesek és nyilvánvaló rágalmak, hogy cáfolni sem kell őket.

TÖKÉS FOTO
- PÜSPÖKI PALOTA -

A szovjet kormány arra az álláspontra helyezkedik, hogy a bolgár jegyzék egész tartalma hamisítás és nem méltó a válaszra. A jegyzéket a szokásos bolsevista bőbeszédűség jellemzi. Hangja igen éles.

Az USA is nagy figyelmet szentel Bulgáriának. Early, az Egyesült Államok szófiai követe megbeszélésre hívta össze a szófiai lapok főszerkesztőit és igazgatóit és a megbeszélés során nehezményezte a szófiai lapok állásforgalmát Roosevelttel és az Egyesült Államokkal szemben.

Papen német nagykövet

Németországból jövet kedden 13 órakor a jensilkői repülőtérre érkezett s azután felkereste a német nagykövetség nyári székhelyét, Therapiában, — jelenti a Német TI.

Papen nagykövet két héttel ez előtt tért haza Ankarából Németországba, most pedig visszatért Törökországba.

A moszkvai értekezlet és Roosevelt dilemmája

Moszkvai jelentés szerint tegnap este repülőgépen Moszkvába érkeztek a kreml tanácskozással kiküldött amerikai és brit küldöttségek. Tegnap délután volt az első megbeszélés, amelyen Sztalin, Molotov, a szovjet hadsereg, a tengerészet és a légihaderő képviselői is résztvettek.

Azzal a hírrel összefüggésben, hogy az amerikai és angol bizottságok megérkeztek Moszkvába, az olasz sajtó részletesen foglalkozik azzal a problémával, mellyel a konferencia a legutóbbi német és szövetséges győzelmek után szemben találja magát.

Ha egyrészt az Angliának szánt amerikai hadianyagot a Szovjetnek küldik, megvan a veszély, hogy a tengely az ősz beálltával hirtelen újra fokozott erővel Angliát támadja, ha pedig továbbra is Angliába irányítják a hadianyag oroszán részét, a szovjet hadsereg gyorsabban összeomlik és így Anglia kerül a támadás előterébe.

Roosevelt tehát most az elé a kérdés elé került, hogy vagy Nagybritanniának, vagy a Szovjetnek küldi a legsürgősebb segítséget. De bárholyan oldja is meg ezt a kérdést, a felelet csupa veszélyt rejt magában — írja az olasz sajtó.

Irán után Afganisztán

Előrelátható volt, hogy az angolok Irán után a vele szomszédos Afganisztánban valami ürüggyel akciót kezdenek, hogy ott is magukhoz ragadják a befolyást.

Genfen át jelenti a Német TI, hogy mint a Daily Express politikai levelezőjének jelentéséből kiténik, Anglia, mint azelőtt Iránban, most már Afganisztánnal is foglalkozik azzal az ürüggyel, hogy ott az úgynevezett 5-ik hadoszlop működik. A levelező szerint az afganisztáni angolok »folytatják a vadászatot« ezek ellen az emberek ellen. Brit részről állítólag ezeknek a németeknek a kiutasítását is követelték.

Amerika

A berlini Wilhelmstrassen kedden foglalkoztak Hull amerikai külügyminiszternek a washingtoni sajtóértekezleten tett hétfői nyilatkozatával. Az amerikai külügyminiszter ugyanis kijelentette, hogy szerinte meg kell változtatni a semlegességi törvényt. Mint a Wilhelmstrassen hangsúlyozza, ez a kijelentés már hosszú idő óta felismerhető vonalon mozog. Ez a politikai vonalvezetés így foglalható össze: El kell fordulni attól a politikától, amelynek követését az Egyesült Államok vezetői a választások előtt megígérték. Lehetséges, hogy Hull külügyminiszter Roosevelt elnök meg-

bízásából tett kijelentésében ki akarja puhatolni azt, hogy milyen lesz erre az amerikai nép visszahatása.

Washingtoni jelentés szerint Pepper szenátor, háborús párti politikus úgy nyilatkozott, hogy a keleti hadihelyzet alakulásától függ, belépnek-e az Egyesült Államok cselekvően a háborúba, vagy sem. A szenátor szó szerint a következőket mondotta: „A

Magas kitüntetések a szovjet elleni hadműveletek eredményes vezetéseért

Budapest, szept. 23. (MTI) A Kormányzó Ur 1941 szept. 15. napján Gödöllőn kelt legfelsőbb elhatározásával a szovjet elleni hadműveletek alkalmával adományozni méltóztatott:

A magyar érdemrend nagykeresztjét hadiszállagón a kardokkal vitéz Szombathelyi Ferenc altábornagynak, a Kárpát csoportnak az ellenség előtt való eredményes vezetéséért.

A szovjet flotta pusztulása

Berlin, szeptember 23. (Német TI.) Katonai részről közlik: Német harci és zuhanó gépek szeptember 23-án a finn tengeröbölben oly súlyosan eltaláltak egy szovjet csatahajót, hogy erős robbanások következtében súlylyedni kezdett. A csatahajó már régebbi kármékában is súlyosan meg-

A Kaukázus elleni német támadás lehetősége

Ankara, szept. 23. (NST) A török főváros mértékadó köreiben a legnagyobb figyelemmel kísérik a keleti arcvonalról érkező híreket. Megállapítják, hogy a német hadsereg sikerei gyorsan bontakoznak ki és súlyos következményekkel járnak a szovjet erőkre nézve. Utainak arra is, milyen súlyos csapásokat mér a német légierő a Szovjet Fekete tengeri hajóhadára. Különösen azt hangoztatják, hogy ezek a sikerek nemcsak a keleti arcvonal katonai helyzetét befolyásolják döntő módon, hanem

A háború legvakmerőbb fejezete...

Róma, szeptember 23. (Stefani.) A Gibraltár elleni támadás, amelyet az olasz haditengerészet harci egységei végrehajtottak, nagy érdeklődést keltett az egész világon. Már az első megjegyzésekből kiténik, hogy a világsajtó ezt a háború egyik legvakmerőbb fejezetei közé sorolja, melyek katonai értéke már csak anyagi eredményénél fogva is igen nagy, hiszen 16.600 tonna hajótér elsüllyesztéséről és 12.000 tonna hajótér súlyos megrongálásáról van szó.

Még nagyobb a vállalkozás erkölcsi sikere. Jellemzi ezt, hogy a támadás a világ egyik legerősebb hadikikötője ellen járt sikerrel s amellettt igen kedvező fényt vet az olasz haditengerészet bátorságára és egyéni értékére. — Az olasz haditengerészetre a Földközi-tengeren igen nehéz feladat hármlott

Béldy vezérezredes római látogatása

Róma, szeptember 23. vitéz Béldy Alajos vezéroronagy és kísérete már a kora reggeli órákban folytatta a római ifjúsági és sportszervezetek megtekintését. Először a fascista ifjúsági szervezet vezetőivel folytatott beható megbeszélést az olasz ifjúsági szervezetek működéséről és felépítéséről, majd a Forum Mussolinin tett hosszabb látogatást.

Délben a Forum Mussolinin fedett uszodájának étkezőjében az olasz ifjúsági szervezetek főparancsnoka adott ebédet a magyar vendégek tiszteletére. Az ebédet a h. főparancsnok meleg szavakkal üdvözölte Béldy Alajos vezéroronagyot és a magyar vendégeket, hangoztatva, hogy az olasz ifjúsági szervezetek mindig a legnagyobb készséggel állanak a magyar ifjúsági szervezetek rendelkezésére. Magyarország helye az újonnan kialakuló Európában biztosítva van. Közös munkánk az igazság, a hősiesség és akarat jegyében folyik, hogy megteremtjük az emberiség békés Európát.

Béldy Alajos vezéroronagy meghatottan mondott köszönetet az üdvözlésért, hangoztatva, hogy a magyar sport-

Szovjet-Unió harca a mi harcunk is!

Mint a Német Távirati Iroda New-yorkból jelenti, a Massachusetts csatahajó vízrebocsátása alkalmával mondott beszédében Knox tengerészetügyi miniszter a semlegességi törvény fel-függesztését követelte, mert szerinte az meghívja az Egyesült Államok intézkedéseit.

A magyar érdemrend hadiszállagós és kardos középkeresztjéhez a csillagot hat díszítménnyel s kardokkal vitéz lófő dálnoki Miklós Béta vezéroronagy, hadtestének az ellenség előtt való eredményes vezetéséért.

A fentiekben kívül a Kormányzó számos kitüntetést adományozott az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért, a szovjet elleni harcban résztvevő tiszteknek.

rongálódott. Az Oktobrszkaja Revolutija csatahajót, amely szintén a finn tengeröböl egyik kikötőjében horgonyoz és már szeptember 22-én súlyos sérüléseket szenvedett, szeptember 23-án két újabb bombatalálat érte. Ugyanebben a kikötőben felgyújtottak még egy nagyobb rombolót is. (MTI.)

A kaukázusi szovjetállások elleni német támadásra. Egy ilyen támadás nemcsak a katonai helyzetet, hanem a politikai helyzetet is alapvetően változtatná meg.

Jellemző erre az állásfoglalásra Esme képviselőnek, a nagy nemzetgyűlés politikai bizottsága elnökének a felhivatalos »Ulus« című lapban megjelent cikke. Esmer megállapítja, hogy a legutóbbi események nyomán még a tél beállta előtt sor kerülhet a kaukázusi szovjetállások elleni német támadásra. Egy ilyen támadás nemcsak a katonai helyzetet, hanem a politikai helyzetet is alapvetően változtatná meg.

és ennek legnagyobb részét névtelen hősök teljesítik áldozatosan hosszú hónapok óta éjjel-nappal. Ennek a mindennapi nehéz feladatnak teljesítése nagy hozzáértést és igazi harci bátorságot kíván meg.

Az olasz haditengerészet a nagy hagyományokkal rendelkező és nagyon erős angol haditengerészettel áll szemben. Éppen ezért az olasz haditengerészet hatalmas erőfeszítését mindenképp az angol haditengerészet ismeri el. Az ilyen epizódok, mint a gibraltári, s előzőleg a máltai és a Suda-öbölbeli, fényes módjára világítják meg a sokszor cserdes, de mindenkor élénk földközitengeri háborút, amely akár-hányszor drámai fordulatokat vesz, még amikor ez az olasz és az angol hadijelentésekből nem is tűnik ki. — (MTI)

Vigszínház mozgó
Ma is
Bolvary Géza mesterrendezése:
Érett lányok
A vidámság, az izgalom, a szerelem filmje!
Fősz.: NAGY KATÓ, Ilse Werner, Hans Moser, Theo Lingén.

sok szerint a halottakkal, sebesültekkel és foglyokkal együtt mintegy hatmillió embert vesztek a vörösek.

Változások

a külügyminiszterium ügyosztályainak vezetésében

A m. kir. külügyminiszterium ügyosztályainak vezetésében a következő változások álltak be: Bárdossy László miniszterelnök és külügyminiszter Barthely Tibor rendkívüli követe és meghatalmazott minisztert kabinetfőnöki minőségében való meghagyása mellett a külügyminiszterium elnöki osztályának vezetésével bízza meg, ugyanakkor Szondy Viktor miniszteri osztályfőnököt a nemzetközi magánjogi és a nemzetközi közigazgatási osztályok, Sebestyén Pál miniszteri osztályfőnököt pedig a nemzetközi közjogi és szerződési, valamint a nemzetközi büntető és rendészeti osztályok felülvizsgálatával bízza meg.

A politikai osztály vezetésével Ghyzey Jenő rendkívüli követe és meghatalmazott miniszter utódjaként Szentmiklóssy Andor követségi tanácsost bízza meg, aki ezideig a berlini m. kir. követség első beosztottjaként működött. A sajtó és kulturális osztály kettéválása folytán megalakított kulturális osztály vezetésével Szenetiványi Domokos miniszteri tanácsost, a miniszterelnökség tájékoztató ügyosztályának eddigi vezetőjét, az ország sajtóügyeinek felülvizsgálatával pedig Ullein-Reviczky Antal rendkívüli követe és meghatalmazott miniszter, sajtófőnököt bízza meg. A külföldön élő magyar állampolgárok gondozását el látó osztály vezetését Barkóczy György I. osztályú főkonzul fogja átvenni.

Matróz-sztrájk Amerikában

Newyork, szeptember 23. (NST.) Az amerikai tengerész-sztrájk azzal fenyeget, hogy általános sztrájkká válik, amely az egész amerikai hajózást megbénítja. A tengerész-szakszervezetek leszögezték, hogy kihívásnak tekintik az amerikai kormány intézkedését, amellyel a sztrájkbalépést le-gényeségek hajóit állami kezelésbe vette és erre a kihívásra majd megfelelő választ adnak. Az intézkedésre máris újabb három hajó legénysége szüntette be a munkát és hagyta el a hajókat. Abban az esetben, ha kimondják az általános matróz-sztrájkot, az Egyesült Államok 25 hajózási vonalán állnak meg majd az összes hajók.

Ankara, szeptember 23. Az ankarai rádió jelenti Teheránból, hogy a lemondott sah családjával együtt elhagyta Ispahant. A sah Indiába szándékozik utazni. (MTI.)

Amsterdam, szeptember 23. A brit kormány hivatalos közleménye szerint az indiai engedelmességi mozgalom során eddig 12.129 embert tartóztaltak le. A letartóztatottak között 28 volt indiai miniszter és különböző tartományokhoz tartozó 290 képviselő van. (MTI.)

Apollo filmszínház
Ma utoljára!
Carole Lombard és James Stewart a főszerepben.
A családi élet szimfóniája:
Egymásért
Luce és Magyar Világhíradók!

A moszkvai értekezést

Bern, szeptember 23. Moszkvai jelentés szerint a háromhatalmi értekezlet kedden délelőtt tartotta első ülését. Az ülésen szovjet részről részt vett Sztalin és Molotov, továbbá a hadsereg, a haditengerészet és légi haderő egy-egy képviselője. (MTI.)

Leningrád ostroma

Berlin, szeptember 23. Mint a Német Távirati Iroda értesül, Leningrád erősítési berendezései elleni harcban a német csapatok szeptember 22-én is sikeresen küzdöttek és újabb tért nyertek. A szovjet különböző pontokon ismét megkísérelte tüzérrel és páncélos harcokosokkal támogatott ellentámadással a német csapatok előretörését feltartóztatni. A bolsevisták ezeknél az ellentámadásoknál kb. hét nehéz, 52 tonnás páncélos harcokost veszítettek. (MTI.)

Az orosz-angol védővonalat a Kaukázusban építik ki

Wavel tábornok a Kaukázusban megkezdte egy közös szovjet-angol védővonalt kiépítését. Az angol főparancsnokság itt legalább egy millió szovjetkatonát szeretne összehívni. (MTI.)

Finn csapatok sikerei

Berlin, szeptember 23. (Német TI): A keleti arcvonal északi részén harcoló finn csapatok az elmúlt napok folyamán ismét nagy sikereket értek el. A finn csapatoknak sikerült több szovjet zászlóaljot körülzárni és azokat teljesen megsemmisíteni. A harcok befejezése után csak a harc területén 3000 szovjet katona maradt. A finn csapatok ezenkívül igen sok fegyvert és egyéb szovjet hadianyagot zsákmányoltak. A karéiai arcvonal-szakasz harcainak során a finn csapatok hét szovjet gépet lőttek le. (MTI.)

Egymillió japán katona érkezett Mandzsukuoba és Koreába

Basel, szeptember 23. A Basler Nachrichten jelenti Newyorkból, hogy manilai távirat szerint megbízható forrásból közlik, amennyiben a legutóbbi hetekben legalább egy millió japán érkezett Mandzsukuoba és Koreába. (MTI.)

Vasúti katasztrófa Svájcban

Bern, szept. 23. A thurn—berni gyorsvonat ma reggel összeütközött a Bern—Thurn között közlekedő személyvonattal. Eddig 7 utas és 3 vasúti munkás halálát tudták megállapítani. Tizenöt ember súlyosan megsérült.

Az Iránból kiutasított birodalmi németek sorsáról eddig még nincsenek megerősített hírek. A birodalmi németek közül még senki sem érkezett meg az iráni-török határra.

— Pesti János pécsi egyetemi al-
főnök a német sikerek alkalmából ver-
ses köszönetet küldött Hitler Adolf-
nak a budapesti német követség út-
ján. Hitler vezér és kancellár saját
aláírásával dedikált fényképével jutal-
mazta Pesti Jánost.

— Templomot ténchelyiséggé ala-
kították át a bolsevisták. A Svéd TI
levelezője jelenti, hogy a Ladoga-
távon levő Valano szigetét elfoglaló
finnek megállapították, hogy az ottani
templomot a bolsevisták ténchelyisé-
séggé alakították át. A Svenska Dag-
bladet közli, hogy Mannerheim tábor-
nagy hétfőn meglátogatta az első von-
alban a pétervári arcvonalszakaszt.

Harci jelenetek a keleti frontról.

Magyar jelentés

Tovább folyik az Ukrajnában össze szorított szovjet erők szétzúzása. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A szovjet ellen küzdő szövetségesek ukrajnai hadműveletai az eddigi tervszerűséggel folynak tovább. A bekerített ellenséges seregek szétmorzsolása egyes gyűrűkben már megtörtént s ezekben már csak a terület teljes megtisztításán fáradoznak a szövetsé-
gesek: más üstökben még tart az összeszorított ellenséges erők szétzúzása. A honvédsapatok eddigi feladatukat teljesítik. A velük szembenálló szovjet erők tevékenysége tovább gyengült.

Német hadijelentés

380.000 fogoly Kievtől keletre — 50 hadosztály megsemmisült

A német véderő főparancsnoksága közli:

Mint már különjelentésünkben közöltük, a Kievtől keletre összezsúfolt szovjet erők kitérés kísérletei sikertelenek maradtak és a fokozódó felbomlás jelei észlelhetők.

Sok ponton a szovjet tisztok és biztosok gyáván elmenekültek a csapatoktól, hogy saját maguk biztonságba kerüljenek. Mégsem tudták sorsukat kikerülni. Közben az e csapatban ejtett foglyok száma kerekén 380.000-re emelkedett.

Eddig több mint 570 páncélos harcokost s 2100 löveget zsákmányoltunk vagy megsemmisítettünk. E számok még állandóan növekednek. 50 hadosztály teljesen megsemmisítettnek tekinthető. A foglyok között van az 5. szovjet-orosz hadsereg főparancsnoka is.

A már megnevezett hadseregen kívül a csata szerencsés kimeneteléhez kimagaslóan hozzájárultak Weichs vezérezredes és Stülpnagel gyalogsági tábornok hadseregei.

A szovjet haditengerészeti erők és

esapatszálítók ellen a német hadierő hétfőn is kimagasló eredményt ért el. Zuhán repülőgépeink Odesszától délre lángra borítottak egy cirkáló, súlyosan megrongáltak egy torpedónaszádót és egy előrhajót és szétrombollak kilenc teherhajót, összesen 15.000 tonna ürtartalommal.

A kronstadti tengerrészen a légi haderő elsüllyesztett egy cirkáló és két rombolót torpedóátlalat ért. Egy tartályhajó kigyulladt. További hatalmas légi támadások irányultak Leningrád katonai berendezései ellen, valamint az ellenség brjanszki, charkovi és krimi vasúti összeköttetése ellen.

A német légi haderő a keddre virradó éjszaka a brit utánpótlási hajózás ellen harcban elsüllyesztett egy 8000 tonnás kereskedelmi hajót és bombázta Great Yarmouth kikötőjét.

Az ellenségnek egy hajókaraván elleni légi támadása alkalmával az aknakereső hajók négy brit repülőgépet lőttek le.

Az ellenség sem nappal, sem éjszaka nem repült birodalmi terület fölé. (MTI.)

Poltavánál és Szmolenszktől keletre összeomlottak a szovjet ellentámadások

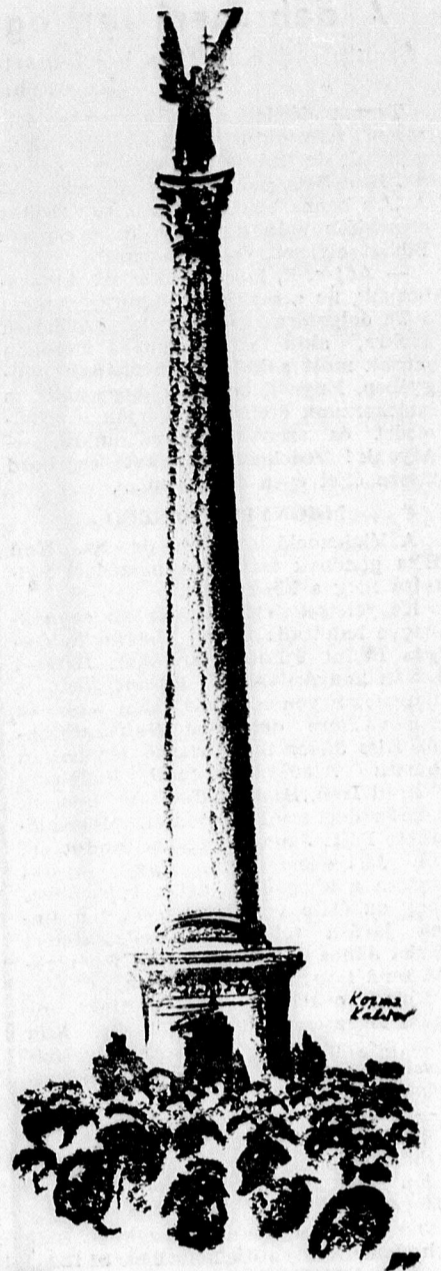
Berlin, szeptember 23. (Német TI): A poltavai térségben a szovjet erők szeptember 22-én heves ellentámadással igyekeztek feltartóztatni a német csapatok további előnyomulását. — A szovjet állásaik alátámasztására tüzérrel, páncélos harckocsikat és egy páncélos vonatot is bevett a harcban. A német csapatok valamennyi szovjet támadást, az ellenségnek súlyos veszteséget okozva, visszaverték. Ezekben a harcokban a német csapatok 30 páncélos harcokost semmisítették meg. Szmolenszktől keletre a bolsevisták előretörése hatalmas ember- és hadi-

anyagvesztéssel szintén összeomlott a németek tüzeiben. Igen sok szovjet egység elvesztette emberanyagának kétharmadát, sőt még nagybőrszét annak a kísérletnek a során, amellyel meg akarta rohanni a német vonalakat. A bolsevisták az elesettek holtteste felett rohantak a német tüzebe. — A németek mindenütt visszaverték őket. Teljesen téves tehát sikeres bolsevista támadásról beszélni, mint azt London teszi. E vélt sikerekről még a hivatalos moszkvai hírszolgálat sem tud. (MTI.)

Az izlandi vizeken újabb amerikai hajó süllyedt el

WASHINGTON, szeptember 23. (Német Távirati Iroda.) A hadügyminiszterium nyilvánosságra hozta a „Pinkstar” panamai zászlóval haditerületen Anglia szolgálatában hajózó amerikai teherhajó elsüllyesztését. Az izlandi vizeken elsüllyesztett hajó a 6859 tonnás, panamai lobogó alatt haladó Pinkstar. A Pinkstart az elmúlt pénteken süllyesztették el az északi szélesség 61 fok 36 percének és a nyugati hosszúság 55 fok 7 percének metszéspontján, tehát körülbelül

45 mérföldnyire északnyugatra attól a ponttól, ahol nemrégiben a Sessa-t is elsüllyesztették. A Pinkstar azelőtt dán hajó volt és az amerikai haditengerészeti bizottság foglalta le. A haditengerészeti miniszteriumnak a külügyi hivatalba küldött értesítése nem mondja meg, hogyan süllyesztették el a hajót. A Pinkstar Newyorkból indult újjára különféle cikkekkal. Nem tudják, mi lett a legénységével. (MTI.)

ÜNNEPLŐ

A magyar irihölgyek ünneplője!

Ez a ruha a túvel-művelt költészet egyik legszebb magyaros ötvözet. Praktikus öltözék különleges alkalmakra, ünneplőkre, mert az ÜNNEPLŐ időtállóan divatos és örökké elegáns. Imponáló szépsége előtt minden ajtó kitarul. Magyar ünnepeken ezt viseli aki magyar — s aki ad magára.

Kizárólag nálunk kapható. Kérje díjmentes képes ismertetőnket.

Jivatcsarnok

BUDAPEST, VII. RÁKÓCZI-ÚT 70-76.

HUNGARIA FILMSZÍNHÁZ

Ne kérdezd, ki voltam

KARÁDY KATALIN új, hatalmas filmje! Nézze meg ma:

d. u. 5. 7. 9 órakor! — Híradó!

Őszi kabát, őszi ruha
Legjobb készítője BOLLA

Uriszabóság
Plac uoca 32. sz.
Telefon: 31—46.

A debreceni ref. egyházmegye közgyűlése

Szentéteri Kun Béla bejelentette, hogy nem szándékozik megválni az egyházmegyétől

Tegnap délelőtt tartotta meg a debreceni református egyházmegye közgyűlését dr. Szász Imre esperes és dr. Sz. Kun Béla gondnok elnöklésével. — A „Te benne bízunk“ kezdetű zsolttár elnéklése után dr. Szász Imre esperes Bibliát olvasott és imádkozott:

— Adj erőt, hogy amikor itt tanácskozunk, ne a magunk dolgaira, hanem a Te dolgaidra gondoljunk, különösen azokra, akik véres-könnyes mezőkön járnak most a halál árnyékának völgyében. Engedd Istenünk, hogy itt is imatkozzunk értejük és kérjük a védelmedet és szeretetedet számukra. — Atyánk! Védelmezd fiainkat és hozd vissza őket épen és szépen...

MEGNYITÓ BESZÉD

A lélekemelő ima után dr. Sz. Kun Béla gondnok tartalmas beszéddel nyitotta meg a közgyűlést:

Kegyelettel elparentálta az egyházmegye halottait: Kathó István és Gulyás Bálint újfalu tanítókat, Báthori István konyári tanítót, Búcsút vett a nyugalombavonult Karla Ödön józsai és Siposs Imre debreceni lelkipásztoroktól, Kiss János tépel, Kathó Jenőné és Donáth Aladárné újfalu, Budaházy Konrád Irén, Szabó Vilma és Bencsik András debreceni tanítóktól. Megemlékezett Pálfi János derecskei tanítót ért miniszteri elismeréséről. Nagy tapsal fogadta a közgyűlés azt a bejelentést, hogy az élete veszélyeztetésével a finnek javára teljesített szolgálataiért Bartha János s. lelkes és finn fehér rózsza rend lovagkeresztjét kapta.

Meleg ovációban részesítették dr. Szász Imre esperest, akiről Sz. Kun Béla megemlékezett monostorpályi lelkeskedésének 25 éves fordulójára alkalomból.

Példás buzgóságú és nagy hozzáértéssel végzett esperesi munkája az egyházmegyének is nagy érték és közvetlen hível között is kivételesen nagy. Megemlékezett Sz. Kun Béla Ravasz László püspökségének huszadik és Balogh Jenő konventi elnökségének tizedik évfordulójáról, majd így folytatta szavait:

— Megvizsgálva népünk, nemzetünk és hazánk ez év folyamán alakult állapotát, Isten dicsőítésére kell nyitnunk az ajkunkat. Nemcsak azért, mert az év folyamán az Isten szeretett minket s igéjének tanítása szerint akiket az Isten szeret, azokat megpóbjálja, hanem azért is, mert próbáratételünk nem volt erőnket meghaladó. Gondoljunk csak azokra a ezöryű szenvedésekre, melyeken nemrégiben legközelebbi fajtstvéreink, a finnek átmentek és értsük meg, hogy minekünk még nem szabad panasz szót hallatni.

— De nem szabad könnyen sem néznünk a helyzetet. Az egyház mindenképpel meg kell tartani mindaddig, míg azt Isten törvénye meg nem akadályozza. Eppen ezért nagyon méltányolom és a jövőt illetően is figyelembe ajánlom azt a törekvést, amely az egyházi ügyek külső vezetését olyanok kezébe kívánja juttatni, akik világi vonatkozásban is rendelkezésre jogosultak. — Igaz — mondta —, hogy származhat ebből veszedelem is, mert a politikai álláspont és az egyházi szolgálat nem egyszer kerül összeütközésbe is, azonban senki se gondol olyan válogatásra, amelynél csak a világi pozíció a fontos, a választás minig csak olyanokra eshetik, kik válságos helyzetben egy percre sem haboznak azon, hogy az az egyetlen úr, akinek szolgálni mindenesetre kell, csakis a mi Urunk lehet.

Végül bejelentette, hogy a választásokkal kapcsolatban az előkészítő munkát el kell végezni. Kijelentette azonban, hogy nem szándékozik megválni az egyházmegyétől és erejéhez képest a jövőben is kivészi részét minden egyházi tevékenységből. Júliusban 21 éve múlt, hogy megkezdte az egyházmegyei szolgálatot mint világi jegyző.

(Eljenzés.) Az azóta mindig folytatótt egyházi munkától a jövőben sem tudna megválni s amíg képes rá, szolgálni kívánja Krisztus egyházát. Taps.

A közgyűlés kimondta határozatilag, hogy felhívja az egyházakat a még fennálló fizetéscsökkenéseket haladéktalanul szüntessék meg, sőt igyekezzenek a tisztviselők fizetését százalékosan megfelelően emelni.

ÚJ JEGYZŐ ÉS ÜGYÉSZ

Ördög Lajos bejelentette, hogy az egyházak ügyésze dr. Szabó Miklós ügyvédet, világi jegyzővé pedig dr. Fényes György berettyóújfalui főszolgabíróvá választotta meg. Szavazatokkal kapott dr. Ménécs Lajos debreceni egyházi ügyész is. A két új tisztviselő letele az esküt, melynek elhangzása után dr. Sz. Kun Béla gondnok üdvözölte őket meleg szavakkal. Mindkettőjük elődel az egyház szolgálatában álltak. Erre utalt most Sz. Kun Béla is.

Dr. Fényes György főszolgabíró és dr. Szabó Miklós ügyész megköszönték a bizalmat és az üdvözlést és ígérték, hogy tehetségük javával fogják szolgálni egyházukat.

Ördög Lajos lelkesi jegyző ezután az esperesi időszaki jelentést ismertette.

ADJUK VISSZA TANÍTÓINKAT TULAJDONKÉPPENI HÍVATÁSUKNAK

Az esperes időszaki jelentésében megemlékezett a világháború hatásáról az egyházi életben is. Megemlékezett az egyházmegyében bekövetkezett személyi változásokról a lelkesi karban, majd az eseményekről az egyházból felülvizsgálatáról az egyházból. Érdekes, hogy az egész évben nem tartottak bírósági ülést, mert nem volt szükség rá. A legtöbb iskolában egyhuzamos tanítás volt.

— Rá kell mutatnom egy káros jelenségre — mondta dr. Szász esperes —, amely tanítóink sokszoros igénybevételével veszélyezteti immár iskoláink munkáját. Nem születetük ma már a politikai közületekben olyan megmozdulás amelynek munkálására tanítóinkat igénybe ne vennék. Egyre szorongat bennünket a kérdés: nem volna-e itt az ideje annak, hogy adjuk vissza a tanítóinkat tulajdonképpeni hivatásuknak? (Helyeslés.)

A közgyűlés az esperesi jelentést tudomásul vette és megfelelő határozatokat hozott.

ÚJ TANÍTÓK ESKÜTÉTELE

Sok újonnan megválasztott tanító tette le az esküt. Tariska Margit és Karabélyos Anna debreceni, Nagy Vilma kabai, Szabó Katalin bakonszegi, Pál Antal pocsjai, Sebő Antal esztári, Nagy Mártonné hosszúpályi, Tar Mihályné Dombó Mária nagyrábéi, Fekete Gusztávné Bartha Boriska szentpéterszegi, Kocsó Ferenc sámsoni, Csizsár Béla derecskei, Fábrián Imréné Nagy Ilona józsai, Dávid Judit bihartordai, Gál Ilona sárrétudvari tanítók tettek most esküt, az ünnepélyes aktus után dr. Szász Imre esperes üdvözölte őket, kérve, hogy nagy gondal neveljék a gondjukra bízott gyermekeket, akik sziklára épített házak legyenek.

EGYÉB ÜGYEK

Ördög Lajos a tanügyi bizottság jelentését terjesztette be. A közgyűlés kimondta, hogy egységesen nem szabályozza az elemi iskolai tanítási időt. — Amelyik egyház egyhuzamban óhajta végeztetni a tanítást, az külön kérjen engedélyt az esperestől.

Sajnálattal vette tudomásul a közgyűlés Magyar Kálmán világi jegyző lemondását. Eddigi értékes munkáért elismerést és köszönetet mondtak és elrendelték a választást a tisztségre.

Dr. Fényes György jegyző terjesztette be a múlt évi zárószámadást és a jövő évi költségvetést, melyet a közgyűlés vita nélkül elfogadott 42.386 P bevételi és 42.013 pengő kiadási összeggel.

A közgyűlés még számos ügyviteli kérdést vitatott meg s a tanácskozás az esperes imájával és közénkelkel délből ért véget.

— Horvátországban újabb forgalmi korlátozásokat léptettek életbe. Doboj és Tuzla között ismét szünetel a forgalom.

A debreceni rögtönítelő bíróság tíz évi fegyházra ítélte a hajdúszoboszlói tolvajt

A fiatal tolvaj öngyilkos akart lenni, mert félt, hogy felakasztják — Az akasztófától csak azért menekült meg, mert még nincs 20 éves

A debreceni törvényszéken egymást érik a rögtönbíráskodási tárgyalások, már a harmadik ügyben tartottak tárgyalást kedden délelőtt. A bíróság elé került Juhai József 19 éves hajdúszoboszlói csomagghordó, aki Kovács László pincér lakásáról ellopott három öltözet ruhát, az egyik ruha zsebében volt 300 pengő is. A fiatal tolvaj a keddi tárgyaláson töredelmes beismerő vallomást tett. Dr. Jeney Sándor, a törvényszék elnöke kérdezte a vádlottat, akinek adataiból kitudt, hogy a vádlott kisgyermek korában a gyermekmenhelyen nevelkedett. Munkára adták ki, hogy inaskodjon, de öt mestert is elhagyott, végül a váci állami kertészethél helyezték el munkára, de onnan megszökött, mert szerinte nem volt jó a bánásmód és sokat kellett dolgozni.

Elnök: Volt már büntetve?

— Nem.

— De állt már bíróság előtt?

— A fiatakorúak bírása előtt, felmentettek.

Dr. Percz László ügyész kérte vádiratában, hogy mondják ki bűnösnek a vádlott lopás büntetésében, mert ez év szeptember 17-én éjszaka Kovács László hajdúszoboszlói pincér szobájába behatolt és onnan 200 pengőnél nagyobb értéket ellopott. Cselekedetét az elsötétítés ideje alatt követte el, a városban kihirdették idejében a rögtönbíráskodást. A bűncselekmény elkövetése rábizonyult, nem is tagadja a vádlott, aki maga adta át az ellopott holmikat.

Elnök a vádlotthoz: Bűnösnek érzi magát?

— Igen.

— Tudta, hogy rögtönbíráskodás van kihirdetve?

— Nem tudtam, nem olvastam el a falragaszokat.

— Mondja el, hogyan követte el a lopást? Mi indította a lopásra?

— Kérem szépen én a hajdúszoboszlói fürdőnél az autobusznál a csomagokat szoktam hordani, abból életem, amit ott fizettek. Téldőben nincs forgalom, gondoltam, jó lenne szerezni pénzt félre, amiből éljek. Voltam csomagért Kovács László szobájában, ahonnan egy másik pincérnek vittem el a holmiját, akkor láttam, hogy vannak ott ruhák. Tudtam, hogy Kovács úrnak pénze is van és rászántam magamat a lopásra. Három hélig gondolkodtam a dolgon. Szeptember 17-én este a moziban voltam és amikor kijöttem, megnéztem, hogy Kovács László szolgálatos-e az étteremben. Ott láttam dolgozni. Ezután mentem el a lakásához. A kerítésen bemásztam és a szobájába mentem. Az ajtóban benne volt a kulcs, nem volt bezárva. Lenyomtam a kilincset és bementem. A ruhákat beletettem az ott talált bőröndbe. Az egyik kabát zsebéből kivettem a pénzt, nem olvastam meg, hogy mennyi volt, de 30 pengőt a zseembe tettem. A bőrönddel elmentem Mester Istvánné lakására és kértem, hogy néhány napra engedje meg, hogy ott tegyem le a bőröndöt. Megmondottam, hogy lopott holmimról van szó. Mesterné elzavart, nem adott helyet. Így vittem el a bőröndöt a nyári színházhoz és a pénztárfülkében rejtettem el.

A detektívek szerint, amikor első ízben gyanúsították a lopás elkövetésével Juhait, tagadta a vádat, csak később, amikor zsákmányával együtt ismét kézrekerült, akkor mondotta el részletesen, hogyan követte el.

Mesterné, akinél a bőröndöt akarta biztonságba helyezni, úgy mondja el a történetet, mint a vádlott.

Elnök: Megmondotta magának a vádlott, hogy lopott holmit akar elhelyezni?

— Nem emlékszem, hogy mondotta, lehet.

Bukoveczki Sándor tanu a következő vallomást tette: Mesterné fiától

tudtam meg, hogy Juhai ott járt a bőrönddel. En tudtam, hogy rögtönbíráskodás van és halál jár a lopásért. Elszaladtam a moziba a Józsiért, aki első szóra beismerte, hogy ő a tolvaj. Megmondottam neki, hogy jó lesz elintézni az ügyet, elsimitani, mert felakasztják a lopásért. Hajlandó volt azonnal visszaadni a bőröndöt. Nagyon megrémült, hogy felakasztják és sirt keservesen. Öngyilkos akart lenni. En és két barátom vigyáztunk rá, nehogy kárt tegyen magában.

— Hogy tudták meg a detektívek, hogy Juhai a tolvaj?

— En mondtam meg a mozinál a detektívnek, kértem, hogy intézzék el békésen, nem gondolta meg a Józsi, hogy mit csinált. En mentem el a Józsival a bőröndért és úgy adtuk át a rendőrségnek.

Az orvosszakértők szerint a vádlott beszámítható, bár hiányos erkölcsi érzéke van, fejbősége sokkal kisebb az átlagnál, primitív gondolkodású és figyelemreméltó korlátolttság állapítható meg nála.

Az ügyész vádbeszédében kérte, tekintettel arra, hogy a vádlott még nincs 20 éves, kötél általi halál helyett súlyos fegyházszabításra ítéljék el. Lehet, hogy a sors mostoha volt a vádlotthoz — mondotta —, de az ő szerencsétlen, szomorú esete legyen intő példa a mai időkben mások számára. Ez a nemzet és állam érdeke.

Dr. Szemere Antal védő az enyhítő körülményeket sorolta fel és irgalmas ítéletet kért.

A bíróság délben egy óraker hírdette ki az ítéletet, melynek értelmében tízévi fegyházra ítéltek el lopás büntetése miatt. A fiatal tolvaj sírva fogadta az ítéletet, mely ellen nincs fellebbezés.

Dr. Huszár Géza a biztosítástudomány első közgazdaságtudományi professzora Debrecenbe jön

Nagy érdeklődéssel várja a debreceni közönség a biztosítási napok során Debrecenben rendezendő nagyszabású matiné, melyet október elején tartanak a Csokonai Színházban. Különösen az ad nagy jelentőséget a debreceni biztosítási napnak, hogy itt üdvözölhetjük dr. Huszár Gézát, a közgazdaságtudományi egyetemen ez évben megnyílt biztosítási tanszék első professzorát, ki »A biztosítás eszméje és technikája« címen tart népies, érdekes előadást.

Országos jelentősége lesz annak az előadásnak is, amelyet dr. Csizsár Béla államtitkár tart a rádióban szeptember 25-én pontosan 18 óra 35 perckor. Ezenkívül természetesen gazdag műsorú lesz a budapesti biztosítási napok minden órája. Hasonlóképpen nagyon értékes és szórakoztató műsort állítottak össze a debreceni matiné rendezői is.

Megtalálták az öngyilkos nyakkendőjét a nagyerdő tőgyán

Beszámoltunk már arról, hogy Barna Pál debreceni kereskedősgéd felakasztotta magát a Nagyerdő egyik tölgyfájára még június 21-én és csak most találták meg holttestét. Az öngyilkosság ügyében indult nyomozás során megállapították, hogy a kereskedősgéd a nyakkendőjére akasztotta fel magát.

A nyakkendő egyik vége a tölgyfa ágára volt hurkolva, a másik része pedig a holttest nyakán volt. Tekintettel arra, hogy a holttest a fűben hevert, kétségtelen, hogy a nyakkendőhurok az elmúlt heti viharokban szakadt el és úgy zuhant a fa alá az öngyilkos.

Németország és Argentína

Berlin, szeptember 23. Illetékes német helyen kedden közölték: Jólétesült német körökben kedden kijelentették, hogy a Németország és Argentína közti diplomáciai viszonytal kapcsolatosan semmi újjal sem számolnak. Amíg a német sajtónak az argentinai eseményekkel kapcsolatos állásfoglalását illeti, ez a már ismert Taborta bizottság ellen irányul, amelynek a birodalmi német elem és diplomáciai képviselői elleni eljárása kézzelfogható hatást keltett. Különböző hírekből német politikai körökben az a feltevés alakult ki, hogy az argentin kormány, amely elhatározta, hogy minden argentin becsülete ellen irányuló eseményt visszautasít, nem azonosítja magát a Taborta bizottsággal és annak ténykedésével. (MTL)

A cirkusz előtti rablógyilkost fogták

A tápiószélei csendőrség értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy az egyik közeli tanyagazdát, Katona Károlyt szeptember 18-án meggyilkolta találták. A rablógyilkossággal Nagy József és Horváth József csavargókat gyanúsították. A rádiókörzésben közölt személyleírás alapján a rendőrség a városi cirkusz előtt felismerte Nagy Józsefet. A csavargó először menekülni próbált, de sikerült elfogni. A főkapitányságon bevallotta, hogy társával, Horváth Józseffel követte el a rablógyilkosságot. Azt nem tudja, hogy társa merre szökött. Nagyot letartóztatták, Horváthot keresik.

A Széchenyi-staféta útja

Kassa, szeptember 23. A budapesti Széchenyi emlékünnepekről észak felé haladó futóútcán az emléktűzzel kedden délelőtt tíz órakor érkezett Kassára. Rákóczi városa az országzászló előtti téren ünnepélyesen fogadta. Az ünnepségen Csanád Vilmos premontrai gimnáziumi tanár mondott nagyhatású beszédet.

Újvidék, szeptember 23. Tizenöt ezerfőnyi embertömeg sorfala között futott Újvidékre a Széchenyi-staféta utolsó része. A Himnusz énekélése után Pernbach Péter főispán mondott ünnepi beszédet.

Hol kell jelentkezni a textilipari átképzésre

Közöltük, hogy az értelmiségi kormánybiztoság textilipari manupuláns és raktár-tisztviselői átképző tanfolyamot szervez.

Erre 36 hallgatót vesznek fel főkéntesen, a tanfolyam ideje alatt a résztvevők havi 120 pengő tanulmányi segélyben részesülnek. A gyakorlati tanfolyamot is elvégzettek részére legalább havi 150 pengő fizetést biztosítanak. Kötelesek a tanfolyamot elvégzették a textilhulladék feldolgozó gyárakban az ország bármely részében feljárt állást elfoglalni. Aki a kormánybiztos előzetes engedélye nélkül kimarad a tanfolyamról, annak a segélyt vissza kell fizetnie. Csak 30 éven aluli korú nem zsidó magyar állampolgárok pályázhatnak.

A felvételt kérvényben kell kérni dr. Kultsár István miniszteri osztályfőnök, az értelmiségi munkanélküliség ügyének kormánybiztosától és Budapest, V. Klotild uca 10. c. szám alá kell küldeni a felvétel iránti kérvényeket, melyek bélyegmentesek. A kérvényben fel kell tüntetni a jelentkező nevét, születési helyét, idejét, pontos lakcímét és hogy a legmagasabb képesítése alapján szolgáló vizsgáját milyen eredménnyel tette le. Aki nem szerepel a nyilvántartásba, azok a kérvényükhöz a kormánybiztosági hivataltól igényelhető kitöltött és aláírt személyi lapot, valamint orvosi bizonyítványt tartoznak mellékelni. Aki a tanfolyamra felvesznek, értesítést kapnak.

METEOR MOZGO műsora:

5-7-9 órák: Magyar film!

Kegyelmes úr rokona

Mezey Mária, Szilassy, Csontos, Simor Erzel.

Olasz lapok a magyar hadsereg vitéz magatartásáról

Milánó, szeptember 23. Az Itália nagyobb cikkben első oldalon emlékezik meg a magyar hadsereg vitéz magatartásáról. Azok az epizódok, amelyek a keleti fronton naponként történnek — írja a lap — világos bizonyítékaik, hogy a magyar katona azon a magaslaton áll, mely hazája nagy katonai hagyományainak megfelel. Ez vonatkozik mind a tisztokra, mind a legénységre. Amikor a háború végetér, tartózkodás nélkül lehet beszélni, valóságos hősközménybe illő anyag fog rendelkezésre állni a magyar katonák tetteiről. Ezek a vállalkozások az elővigyázatosság, a zsenialitás, a gyors elhatározóképesség, körültekintés, bátorság és hidegvér lehető legnagyobb mértékét igényelték.

A lap ezután beszámol az egyes fegyvereknek, rádióknak, távirászkok, utászok stb. munkájáról és azt írja, hogy mindezek az akciók lényegesen hozzájárultak a háború sikeres kimeneteléhez.

A Popolo d'Italia a keleti fronton elért sikerekről beszámolva, külön cikket szentel a magyar repülők ragyogó szereplésének a szovjet elleni harcokban. Megírja, hogy milyen nehézségekkel kellett a magyar repülő fegyvernemnek megküzdenie. Részletesen ismerteti a magyar repülőgép történetét és a legnagyobb elismerés hangján emlékezik meg a magyar repülők legújabb tevékenységéről.

BELEROHANT A TÖMEGBE A PRÁGAI GYORS

Borzalmas katasztrófa a brünni külső állomáson — 18 halott

Brünn külvárosi állomásán nagy vasúti szerencsétlenség történt. Egy gyorsvonat belerohant a hajnali órákban a sínek között várakozó tömegbe, mely egy korábban induló személyvonatot akart megrohanni, de tévedésből egy tehervonat körül tömörültek össze. Ebből a csoportba robbogott bele a prágai gyors. Az emberek legtöbbször a vonat félrelökte, elkapta, magával hurcolta és darabokra tépte.

Hat mentőautó robbogott ki a helyszínre. Tizenegy férfi és öt asszony halva maradt a helyszínen, kettő kórházba szállítás közben meghalt. A gyorsvonat mozgonyvezetője azt állítja, hogy semmit sem vett észre a szerencsétlenségből, a vonatja csak átrobbogott az állomáson és a tömegen és csak a főállomáson tudta meg, hogy mi történt.

A közellátási miniszter és Lossonczy államtitkár áruházban végigjárta a pesti piacokat

Erelyes intézkedésekre kilencvenmillió tojás került elő Budapesten

Györfy-Bengyel Sándor közellátási miniszter erelyes intézkedésekkel egész sorát intézte el az olyan kérdéseknek, melyek eddig a bürokrácia útvesztőjében elsekelésedtek. Budapesten napok óta a legnagyobb gondot a közellátás terén az okozta, hogy nem lehetett tojáshoz jutni. Az elmúlt nap ultimátumszerű felszólítást intézett a tojáskereskedőkhez a közellátási miniszter és a felszólítással egyidőben erelyes rendőrségi intézkedések vezettek be és mára már sok-sok millió tojás került elő a rejtégetők raktáraiból és átadják azokat a fogyasztó közönségnek.

A tojáskérdés tanulmányozására a legjobb és legelőrevezetőbb módot választotta a közellátási miniszter, aki államtitkárával, Lossonczy Istvánnal áruházba öltözött és már hajnalban a miniszter elajfoltos gyári munkás ruhában, az államtitkár pedig parasztnak öltözve sorbaállt az élelmiszer, tojásra várakozó asszonyok, munkások, cselédek között.

A sorbanállás hosszú idejét úgy a miniszter, mint az államtitkár felhasználta arra, hogy a velük együtt áldogálókhoz kérdéseket intézzenek ellátási viszonyokkal kapcsolatban. A sorbanállók mit sem sejtve, teljes nyíltsággal, őszinteséggel mondták el az áruházban a miniszter és államtitkár előtt véleményüket, panaszukat. Az egyik fővárosi hírlapíró a minisztert felismerte a dunaparti vásárt csarnok előtt húzódo sorban és tanujna volt, amikor a miniszter végre a kereskedő elé került. A kereskedő türelmetlenül rászólt a miniszterre: — Na, mi tetszik öreg?

— Tíz darab tojást szeretnék — hangzott a szerény válasz.

— Ha, ha...! Tojás az nincs!

— Hogy-hogy nincs? Hát azokban a ládákban ott a sátorlap alatt mi van?

— Ne feleselgessen, hallja! — hangzott az erelyes válasz. — Ha egyszer azt mondom, hogy nincs, akkor nincs... Jó napot!

A szóváltásnak nem lett különösebb folytatása, eltávozott a munkás is, a »földműves« is, csak a »földműves« vett elő egy papírlapot és felírta a kereskedő nevét.

Ezekután a többi élelmiszeres üzletek, szatócsok következtek sorra. A miniszter és államtitkár beállt a sor végére. Megvárták szépen, amíg rájuk kerül a sor és azután a földműves zsebéből mindig előkerült a papír és ceruza. Kevés idő múlva mindazoknál a nagykereskedőknél és kiskereskedőknél, ahol az áruház miniszter és államtitkár megfordultak, megjelent Szentirmay rendőrtanácsos, aki azonban már nem vásárolni érkezett, hanem az eljárás megindítása végett.

Ugyanis erelyes intézkedéseket léptet életbe az új közellátási miniszter azok ellen az árusok ellen, akik a mostani nehéz időkben a közönség bajait még azzal is fokozták, hogy durván, erőszakosan utasították el azokat, akik a maguk és családjuk részére a legfontosabb cikkeket meg akarják vásárolni.

A közellátási miniszter elrendelte az elrejtett tojáskészletek felkutatását is. Ez rögtön meg is indult és már eddig is azzal az eredménnyel járt, hogy különböző helyeken, üzletekben és titkos raktárakban több, mint kilencvenmillió darab tojást találtak csak Budapesten. Most folyik annak a megállapítása, hogy e készletek tulajdonosai jóhiszeműek voltak-e, vagy eljárást kell ellenük indítani, mely természetesen a legszigorúbb következményekkel fog rájuk nézve járni.

Rövid táviratok

Dr. Wörndle János meghatalmazott miniszter, Magyarország ankarai követe útból Törökország felé kedden délelőtt Bukarestbe érkezett. Innen szerdán folytatja útját Szófián át Ankarába.

Az északamerikai tengerészcsapatervezet elhatározta, hogy több hajón lépnek sztrájkba a tengerészek. Mint az Associated Press jelenti, e hírral kapcsolatosan a szakszervezet újabb három hajó legénységét hívta fel a munka folytatásának megtagadására. Ezzel összesen 23 hajó tengerészei szüntették meg a munkát.

FERENC JÓZSEF KESERŰVÍZ

Szovjet ejtőernyősöket fogták el Bulgáriában

SZÓFIA, szeptember 23. (NST.) Hétfőn elterjedt az a hír, hogy a Balkán-hegységben Trevna városa közelében bolsevista ejtőernyősök ereszkedtek le. Illetékes bolgár helyen hétfőn este megerősítették ezt a hírt. Megállapították, hogy tizenegy szovjet ejtőernyőst bocsátottak le bolgár területre. Az ejtőernyősöket hamarosan felfedezték és egy kivételével máris elfogták őket.

Tűzharc Teheránban angol és szovjet katonák között

Brit és szovjet csapatok között — jelenti az NST — tegnap Teheránban összeütközésre került sor. A szovjet részen több sebesülés történt. A meg-ejtett vizsgálatok után az angol és a szovjet csapatok parancsnokai hosszasan tanácskoztak, majd megszüntették a brit katonák kimaradását Teheránban, nehogy újabb összetűzésekre kerülhessen sor.

Megsértették a német zászlót Santiagóban

Santiago, szeptember 23. (Német Távirati Iroda.) A santiago német követség előtt, miként a buenosairesi német követség épülete előtt, tüntetések voltak, amelyek során kövekkel dobálták a birodalmi zászlót és néhány ablakot betörték. (MTL)

Kievben rendesen folyik az élet

Berlin, szept. 23. Kievben ismét rendesen folyik az élet, bár a szovjet hetek óta készült robbantásokra, a város anyagi és élelmiszeri üzemeiben és ezeket a robbantásokat részben végre is hajtotta. A polgári lakosság segítségével a német katonaság ártalmatlanná tett több olyan robbanóanyagot, amelyet a bolsevisták robbantási célokra előkészítettek. (MTL)

A talajjavító német ludósk magyarországi útja

Újszerű gépekkel ötezer hold szikes területen talajjavító munkálatokat fognak végezni

Mint már jelentettük, a Közép-európai Gazdasági Bizottság magyar csoportjának meghívására német gazdasági szakemberek érkeztek Magyarországra, akik a földművelésügyi miniszterium szakembereivel együtt a szikes talajok javítását tanulmányozták. A német szakemberek között van dr. Röhrer, a halli egyetem növénymesítő osztályának tanára és Fritz Schäffer, a jeni egyetem gazdasági tanára.

A német és magyar szakértők megtekintették az Öntözésügyi Hivatal hortobágyi kísérleti gazdaságát és a békésmegyei szikes talajokat.

Tanfolyamjuk során két napig Karcagon tartózkodtak és elismeréssel nyilatkoztak a mezőgazdasági szakiskolában végelt talajjavítási munkálatokról. Dr. Röhrer tanár látogatása során megemlítette, hogy Németországban új szikjavító módszert találtak fel, amelynek segítségével nagy eredmények érhetők el. Az új módszer lényege az, hogy gépek segítségével négy méter mélységből felhozzák a földréteget.

Az új gépekkel Magyarországon körülbelül ötezer hold kiterjedésű területen talajjavító munkálatokat fognak végezni.

HIREK

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Debrecen, József kir. herceg u. 1. szám;
Telefon nappal: 27-89. (3 mellékállomás).
Éjjel 27-89. — Előfizetési árak havonta
3 pengő, negyedévenként 8-10 pengő.
Ára hétköznap 12 fillér, vasárnap 24 fillér.

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata szept.
20-án reggel 8-tól, 21-én reggel 8-ig:
„Megváltó”, Piac u. 18., tel.: 14-69.
„Muraközy”, Piac u. 72., tel.: 37-33.
„Bocskay”, Cegléd u. 22., tel.: 29-14.
„Csokonay”, Mester u. 43., tel.: 10-15.
„Árpád fejedelem”, Csapókert, Já-
nosy u. 44.

Azt sem tudom

Azt sem tudom, ragyog-e még
Csillag fönt az égen...
S ha ragyog is, mért ragyog,
Mondjátok meg nekem.

Kinek ragyog, miért ragyog,
Feleljetek rája,
Mért lettem én e nagyvilág
Egyetlen árva?

Azt sem tudom nyílt-e virág
Az idén a réten...
Mért nincs módom válogatni
Csinos menyecskémben?

Mért kell nekem koldus módra
A sarokba állni,
Mért kell az én bús szívemnek
Mindörökké fájni?

POLGÁR GYULA.

— A földművelésügyi miniszter
föbbonnapos erdélyi körúton meg-
szemléli az árvízújtotta vidékeket.
Kolozsvárra és Marosvásárhelyre
is ellátogat.

— Reményi-Schneller pénzügy-
miniszter megjelenik a biztosítási
napokon. A biztosítási napok rend-
kívüli sikerére számít a rendező-
ség, ezért a Budapesti Kereskedelmi
és Iparkamara előcsarnokában
bánerosítókot szereltek fel, hogy
azok is, akik a diszteremben nem
kapnak helyet, hallhassák az elő-
adásokat. A biztosítási napokon
kiállításba helyezte megjelenését dr.
Reményi-Schneller Lajos pénzügy-
miniszter, minisztériuma főtisztvis-
előinek kíséretében.

— Új árakat állapítanak meg a
benzinre. Hír szerint az általános
forgalomban használt benzint, ille-
tőleg motorkerékpár benzint újabb
szabályozták. A gépjármű jármű-
vek hajtására használt motorkerékpár
ára literenként 110 fillér lesz.

— P. Virág Andor jézustársasági
atyja a hét folyamán (szept.
22-27-ig) gyermek-lelkigyakorlatot
tart a debreceni róm. kat. fiú
polgári és elemi iskolás szivgár-
dista gyermekeknek. A katolikus
hit alapjait és az iskolai nevelés
pedagógiai ráteremtésével érteti és
szereteti meg a gyermekekkel. Est-
enként — 6 órakor — a szülőknél
mond szeptembert a Szt. Anna u.
templomban. Tegnap szeptembere
élmény volt. Úgy látszik, nemcsak
jó pedagógus, hanem rendjének
egyik legjobb szónoka is az ifjú
jézustársasági atya. Szombaton este,
szept. 27-én fél 7 órakor felszó-
lal a Credo gyűlésén is. A katolikus
társadalom körében nagy érdeklődés
nyilvánul meg P. Virág beszédei iránt.

— Vattay Margit tánciskolájában
szeptember 24-én diák táncanfolyam
kezdődik. Kossuth u. 11.

— Kinevezte a pápa az új apos-
toli prédikátort P. Alatri Ottavio-t
a kapucinusok rendjéből.
— A méhészek tiltakoznak a mű-
méz forgalombahozatala ellen és
nehézményezik, hogy a méz kilóját
250 pengős árbán állapították
meg, a cukorból készült mézutan-
zat árát pedig 3.60 P-ben. Kérik,
hogy a jövőben inkább a méhé-
szeknek adják el a mézterméskészítés-
re használt cukrot, hogy a méh-
családok ne pusztuljanak el éhen
és több legyen a méztermés.

Agyonütöttek Nyrbátorban egy pénzügyőrt

A tettes a debreceni rögtönítelő bíróság elé kerül

A debreceni klinikára beszállították súlyos fejsérüléssel Fulemann Albert pénzügyőrt, akinek az állapota egyre rosszabbra fordult és kedden hajnalban meghalt. Koponyáját a jelentés szerint doronggal ütötték be.

A esendőség még folytatja az ügyben a nyomozást és egy gyanúsított őrizetben is van, de tagadja,

hogy ő ütötte volna fejbe a pénzügyőrt. A jelentések szerint a pénzügyőr a balozók közé ment, akik veszekedtek és esendre, rendre figyelmeztette őket. A körülálló legények közül vágta valaki fejbe a békítőt. A tettes, ha kézrekerül a debreceni rögtönítelő bíróság előtt felel eszekegyedéért.

— Budapest 17 millióba kerül a jobboldali közlekedésre való át-
térés. A fővárosban november hó
9-én hajnalban lép életbe a jobb-
oldali közlekedés, addigra elkészül-
nek az átszerelésekkel, közlekedési
eszközök átépítésével. Minden vil-
lamost és autóbusszt a jobboldali
menetnek megfelelően kell átalakít-
tani, a vágányokat, járdaszínteket
rendezni. Ezek a munkálatok
17 millió pengőbe kerülnek.

— A Szovjet Amerikának ötmil-
lió dollár értékű aranyat küldött
és ezzel már visszafizették a tíz-
millió dollárkövetelést.

— Szatmárnémetiben egy monu-
mentális méretű Kőlesey-szobrot
akarnak felállítani s a törvényha-
tóság kebelében már dolgoznak is,
hogy közadakozásból teremtsék elő
a szoboralapot.

— A külsősomogyi református
egyházmegye évi közgyűlésén ki-
mondta, hogy az egyházközösségeket
kötelezi arra, hogy alkalmazottaik
pénzfizetését olyan százalékarány-
ban javítsák, ahogy az a közszol-
galmi alkalmazottaknál történik.

— Véget ért az Osztyálsorsjáték
húzása. A tegnapi utolsó húzási
napon 400.000 pengőt nyert: 14732,
2000 pengőt nyert: 18665 21066, 600
pengőt nyert: 18148 23068, 500 pen-
gőt nyert: 6332 17725 20678 23521
39853 40314 75531 90142, 300 pengőt
nyert: 10698 13505 19925 52695 56244
65191 67309 69186 90769. — Legkö-
zelebbi húzás október 18-án.

— Zágrábban szeptember 19-én
ötven zsidót és kommunistát vé-
geztek ki, mert részesei voltak a
zagrabi telefonközpont elleni me-
relyletben és a kommunista propa-
gandában. Halálra ítélték azon-
kívül egy muzulmán parasztot, és
egy horvát asztalossegédet, akik
mint usztasok önhatalmulag szer-
beket gyilkoltak meg és raboltak
ki.

— Új gumisárolók kiszolgálásá-
nál nem követelheti a kereskedő,
hogy régi gumisárolót vagy más
gumihulladékot szolgáltatson be a
vevő.

— Tízévi börtönrre ítélték Szahim szírjai ezredet, aki szembe-
szállt a brit katonai hatóságokkal.
Az ezredes a szírjai francia had-
sereg legnépszerűbb törzstisztje
volt.

— Csungkingba utazik Rooseveltt
rendkívüli távolkeleti megbízottja,
aki Indián keresztül megy a kínai
nemzeti kormány fővárosába.

— Irán visszahívta követeit a
tengely államokból. Németországot,
Olaszországot és Romániát is
elhagyják az iráni diplomaták.

— Ötvenezer kunas adományt
adott a poglavnik Pavel Radics
vált horvát képviselő leányának.
Radicsot 1928-ban lőtték agyon a
belgrádi képviselőházban.

— Olaszországban tanulmány-
utakat tesznek az usztasa mozga-
lom vezetői, akik meghívásra utaz-
nak Olaszországba. A fasizta párt
intézményeit fogják tanulmány-
ozni.

— Több londoni gyárban lőszer-
vagy robbantószerrobbanások tör-
téntek. Egy északlondoni üzem a
levegőbe repült és teljesen meg-
semmisült. Egy délenglái lőszer-
gyárban is robbanás történt. Egy
munkás meghalt.

— Eltűnt egy nagy angol bom-
bázó. Az angol légihaderő parancs-
noksága közli, hogy egy nehéz an-
gol bombázó, mely három kanadai
repülővel Angliába akart menni,
Ujfunland és Anglia között eltűnt
az óceán felett.

— Csongrád megyéből az ottani
kormánybiztos rendeletére sem
gabonát, sem tengerit nem szabad
kiszállítani.

— Felakasztotta magát Hajdú-
böszörményben Váradi Gábor 29
éves földműves és mire ráálltak,
meghalt. Az öngyilkosság oka ismeretlen.
Temetésére megadták az engedélyt.

— Hatvan szovjetmatróz érke-
zett Svédországba. A hajótöröttek
két mentőesőnokon érték el a svéd
vizeket.

— Anatóliai belső tartományai-
ban hétfőn újabb földrengés pusztított.
Az erős lökések okozta kár-
ról még nem jött jelentés.

— Romániában Jacobici had-
ügyminisztert nevezték ki a vezér-
kar főnökévé. A hadügyi tárcát
ideiglenesen maga Antonescu vette
át.

— Ingyenes olasznyelvű tanfolyamok
az 1941-42. iskolai év október-május
hónapjaira újból megnyílnak az Istituto
Italiano di Cultura helyiségében.
Hatvan u. 2. I. em.

— Ismeretlen autó elgázolt egy
kerékpárost. Fehérvári László táv-
beszélő vonalfelügyelő feljelen-
tést tett ismeretlen gépkocsivezető
ellen, aki kerékpárjával elgázolta,
majd tovább robbogott. A kerékpár
összetört. Fehérvári kisebb sérülé-
seket szenvedett. A rendőrség meg-
indította a nyomozást.

— Felhívja a városi adóhivatal az
egyszeri beruházási hozzájárulás fizeté-
sére kötelezettek figyelmét, hogy az
1938-XX. tc. alapján kivetett beruházási
hozzájárulás tizenharmadik részlete
1941 október hó 1-én esedékes és az
1500-1938. P. M. rendelet 50. paragra-
fus 1. bek. értelmében ezen időpontig
fizetendő. Értesíti a városi adóhivatal
az érdekelteket, hogy a befizetéseket
hétköznapokon a hivatalos órák alatt
d. e. 8-12 óráig már most teljesíthetik,
hogy az utolsó napon várható tor-
lódást elkerülhessék. A befizetések
számfejtése a városi adóhivatal 8. sz.
szobájában történik. A befizetést el-
mulasztók ellen a végrehajtási eljárás
1941 október hó 2-án megindul. Városi
Adóhivatal.

A „vevő” rosszul lett. — eltűnt egy vég vászon Furfangos tolvajt fogott a debreceni rendőrség

Özv. Háda Karolyné szül. Os-
vath Piroška hajdúhadházi lakos
egy fiatalkorú leánnyal együtt be-
jött Debrecenbe, ahol a Radó tex-
tilüzletben akartak vásárolni. Az
anyagok megtekintése közben Há-
dáné rosszullettét színlét és gyom-
rát fogva kiáltozni kezdett:

— Jaj, a gyomrom... de rosszul
vagyok!

A segéd előzékenyen nyomban
vizért szaladt s ezalatt egyedül
hagyta Hádánét, aki élt, sőt visz-
szalált ezzel a helyzettel és egy vég
finom vásznot nyomban ruhája alá
rejtett... Majd erre a ténykedé-
sére megitta az udvarias segéd ál-
tal hozott vizet és azzal a kijelen-
téssel, hogy most már jobban van
ugyan, de a vásárlást csak legkö-
zelebb folytatja, elment.

Távazása után percek alatt rá-
jöttek arra, hogy az asszonnyal
együtt a vég vászon is eltűnt.
Utána mentek és az utcán sikerült
elfogni. A vásznot elvették tőle,
az asszony azonban egy óvatlan
pillanatban megszökött. Üldözni
kezdtek, azonban sikerült eltűnnie.
A kereskedő erre feljelentést tett a
rendőrségen és a debreceni rendőrség
felőrá alatt elfogta a lopással
gyanusított asszonyt, aki egy ven-
dégloben ült és egy üveg bor
mellett búslakodott a kezéből ki-
sikkolt zsákmány felett. A rendőrség
őrizetbe vette.

— Újabb iráni csapatok lép-
tek át a török határt. A csapatokat
török részről lefegyverezték és in-
ternáltak.

— Ellopták az uccai telefon kézi-
beszélőjét. A debreceni postaigazgató-
ság feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki a Piac uccá
72. számú ház előtt levő nyilvános
távbeszélő-fülkéből egyik kézibeszélőt
ellopta.

— Álkulcsal felnyitották a trafik-
szekrényt és egy hét alatt 160 pengő-
jét ellopták Kőpeczky Zoltánnak, az
Arany Bika sörház tisztelet pincérének.
A károsult feljelentésére a rendőrség
megindította a nyomozást.

— Leesett a létráról és balkartörést
szenvedett Tóth Lajos Teger uccai
lakos. A mentők a sebészeti klinikára
szállították.

— A francia állami törvényszék
35 ítéletet hozott kommunista lá-
zítók ügyében. Nyolc halálra, tíz-
et kényszermunkára, a többi börtö-
nre ítélték. Az elítéltek között
kilenc nő volt.

— Balesetek. Tóth János pályamun-
kás lábát összevágta a rázuhanó talpa.
Husz napon túl gyógyuló sérülést
szenvedett. — Halász Sándor MÁV al-
kalmazott tolatás közben egységnyát
vesztve, a szerszám szekrénynek zu-
hant és bordatörést szenvedett. —
Piránzsky Lajos MÁV fékező újját a
vonat ajtó odacsapta és összevágta. —
Pongrácz Sándor napszámos szekeret
segített a homokból kitolni. Lábát a
kerék alatt fejeztette és a kerék súlyos
zútot sebet okozott. — Kovács Mihály
napszámos kezét csatornatisztítás köz-
ben a lecsapó ajtó összevágta.

— Az epekövek, az idült epehólyag-
gyulladás és a hurutos sárgaság keze-
lésében reggelenként éhgyomorral egy-
egy pohár természetes „Ferenc József”
keserűvíz, kevés forróvízzel keverve és
lassan, kortyonként elfogyasztva, gyak-
ran rendkívül jótékony hatást fejt ki.
Kérdezze meg orvosát!

— Ablakbeverés. Özv. Balogh Mik-
lósné Szegényhátsor 2. szám alatti
lakos feljelentést tett a rendőrségen
ismeretlen tettes ellen, aki az éjsza-
kai órákban lakásának több ablakát
beverte.

— Hirdetmény. Értesítjük a t. utazó-
közönséget, hogy a Gazdasági Akadé-
miai (pallagi) villamos vonalon 1941.
évi szeptember hó 26-ától, péntektől
kezdve további intézkedésig a Gazda-
sági Akadémiáról 16.40-kor induló vil-
lamos vonat pénteki napokon 18 óra-
kor indul. HÉV. Üzletigazgatósága.

Szerszámok
Sesztina Lajosné

Gyászrovat

Müller Ferike 6. évében elhunyt. — Temetése ma délután 5 órakor lesz Köztemető IV. ravatalozójából rómkat. szertartással. Temetését Bartha vállalat végzi.

Géder József 83. évében elhunyt. — Temetése ma délután 4 órakor lesz Köztemető II. b) ravatalozójából református szertartással. Lakás: Nyíl ucca 134. Temetését Bartha vállalat végzi.

Ács Sándor kefégyári munkavezető 53. évében elhunyt. Temetése csütörtökön délután fél 5 órakor lesz Köztemető II. a) számú ravatalozójából református szertartással. Temetését Bartha vállalat végzi.

TEMETKEZÉSI KOLTSÉGEINEK MEGTÉRÍTÉSÉRŐL BIZTOSÍTÁS UTJÁN GONDOSKODHAT!

Alkalmazottak kötelező bejelentése a városi adóhivatalhoz

Nyomatékosan felhívja a városi adóhivatal az összes, tehát mind a mezőgazdaságban, az iparban, kereskedelemben, mind a háztartásban foglalkoztatott munkavállalókat (alkalmazottakat) tartó munkaadókat, hogy adóköteles keresetű alkalmazottaikat minden nő 25. napjában a városi adóhivatalban jelenték be és egyidejűleg az alkalmazott keresetét terhelő alkalmazotti kereseti adót és járulékos adót a városi adópénztárba fizessék be.

Alkalmazotti kereseti adó alá esik a nettó fizetés alkalmazott (órabéres, aapszamos, hetibéres, darabszamos, akkordmunkás stb.) keresete azon a néten, amely héten a 20 pengő meghaladja, ha pedig havonként kapja az alkalmazott illetményét, — abban a hónapban, amelyben az a 80 pengőt túlhaladta.

Az illetménybe minden néven nevezett juttatás beleszámít, amit a munkaadó alkalmazottjának annak munkája fejében nyújt, így nemcsak a készpénz, hanem a természetbeni járandóságok: ételmezés, lakás, fűtés, világítás, mosás, állattartás, földhasználat, gabonajárandóság stb. is. Ezeket köteles a munkaadó pénztértekre átszámítani bejelenteni. Az átszámítás alapjául a mindenkori helyi piaci (forgalmi) árak szolgálhatnak, a városi adóhivatal nincs feltétlenül köteleve az OTI által használt értékek tekintetbe vételére. Az adóköteles alkalmazottak a munkaadó által könyvkereskedésekben néhány fillérért vásárolható úgynevezett Illetményjegyzék-en jelentendők be. — Az illetményjegyzéken a hetifizetéses alkalmazottak keresete hetenkénti részletezéssel, de semmiesetre sem átlagban számítva tüntetendő fel, hanem minden egyes naptári, illetve munkahéten ténylegesen elért kereset összege. Bejelentendők az alkalmi mezőgazdasági napszámok is.

A cséplőgépeknél, szántógépeknél stb. alkalmazva volt gépezetek, fűtők is bejelentendők a gép tulajdonosa által a cséplő munkások ugyancsak a géptulajdonos munkaadó által jelentendők be — de csak akkor, ha illetményük kiszolgáltatása nem természetben, hanem készpénzben történt. Természetben (búza, rozs, árpa, stb.) fizetett cséplőmunkás csak abban az esetben jelentendő be a városi adóhivatalhoz, ha keresete 960 pengő értéket meghalad.

A mulasztó munkaadók ellen a városi adóhivatal a legszigorúbb megtoró intézkedéseket teszi és közegeivel a munkaadókat ellenőrzettni fogja.

— **Özv. legényei Soltész Lajosné szül. Gálos Etelka** életének 89. évében Nyiregyháza meghalt. Az elhunytban vitéz legényei Soltész Gyula édesanyját, felesége Guldán Olga, a kiváló költőnő anyósát gyászolja. A nemeslelkű nagyszony halála széles körben keltett mély részvétet. Nyiregyháza helyezik ma délután örök nyugalomra.

— **Kárpátaljai gazdák tanulmányútja.** Kárpátalja különböző járásaiából hétfőn 30 gazda Csapról egyhetes tanulmányútra indult. A tanulmányi út költségeit Kozma Miklós, Kárpátalja kormányzó biztosa viseli. A kárpátaljai gazdák hétfőn Debrecenbe érkeztek, megsejlelték a Gazdasági Akadémiát, több mintagazdaságot, valamint a város nevezetességeit. Kedden folytatják útjukat a fővárosba, ahol több napig maradnak.

Kérdezz! Felelek

- Kit bízott meg a pénzügyminiszter a m. kir. osztálysorsjáték rendezésével?
- **A Pénzügyi Központot.**
- Hány sorsjegy és hány nyeremény van?
- **Összesen 96.000 sorsjegy és 48.000 nyeremény.**
- Mennyi a nyeremények összege?
- **10.620.000 arany pengő.**
- Mi a jutalom?
- **400.000 pengős jutalmat kap az a sorsjegy, amelyet legutóbbára húznak ki legalább 500 pengős nyereménnyel.**
- **Es ha a 300.000 pengős nyereményt húzzák ki utóbbára?**
- **Akkor a szerencsés sorsjegy összesen 700.000 pengőt nyert.**
- Mi az ára a sorsjegyeknek?
- **Egy egész sorsjegy ára egy osztályra 28 pengő.**
- **De ha nincs annyi pénzem?**
- **Akkor vehet fél sorsjegyet 14 pengőért, negyedet 7 pengőért, vagy nyolcadot 3.50 pengőért.**
- **Hol lehet sorsjegyet vásárolni?**
- **Minden főelárusítónál.**
- **Van még kérdése?**
- **Igen. Mikor kezdődnek az új 47. osztálysorsjáték húzásai?**
- **Az I. osztály húzása október 18-án és 21-én lesznek.**
- **Es meddig kell vásárolni a sorsjegyet?**
- **Legjobb, ha azonnal megrendeli, mert később, esetleg a nagy kereket folytatán nem jut sorsjegyhez.**
- **De ha most nincs pénzem?**
- **Az nem baj. Csak rendelje meg, kösse le a számát, fizetni ráér a húzás előtti napig.**
- **Köszönöm, több kérdésem nincs...**

15 bűncselekményt követett el az elsötétítés ideje alatt az elfogott vasúti börtöndíjlovaj

Megírtuk, hogy a debreceni rendőrség elfogta Gólya Pál 27 éves debreceni, Dobozi ucca 3. szám alatti lakost, aki a nagyjárművasúti pénztáránál szombaton éjszaka 4 órakor ellopta Farkas István tanár ruhásműveket telt börtöndíj, Vesztere a börtöndíj a károsult rokonának kinnálta megvételre, aki felismerte azt és értesítette a rendőrséget.

Szűcs Jenő detektív kihallgatta Gólya Pált a vasúti börtöndíjlovásokra vonatkozólag és nem kevesebb, mint 15 hasonló bűncselekmény derült ki, amit a vasúti börtöndíjlovaj mind az

elsötétítés ideje alatt lopott el. A börtöndíjlovaj ruhásművek, élelmiszerek voltak.

A rendőrség felhívja azokat a károsultakat, akiknek a vasúti állomáson a közelmúltban börtöndíjlovást loptak el, hogy jelentkezzenek a rendőrség II. emelet 86. számú szobában Szűcs Jenő detektívvel. Ugyanis sikerült az elfogott értékek jelentékeny részét biztosítani, azokat a tettesnek még nem volt ideje értékesíteni.

Mivel a lopásokat Gólya Pál elsötétítési ideje alatt követte el, ügyében a statáriális bíróság ítélik.

Debreceni bölcsészhallgatók feldolgozzák Mikepércs földrajzi, néprajzi és történelmi

Most jelent meg a debreceni bölcsészhallgatók „Árpád” bajtársi egyesületének beszámolója az elmúlt évi munkáról. A szűkreszabott beszámolóból is kiviláglik, mily fontos nemzetnevelő munkát végzett az elmúlt évben a bajtársi egyesület Balogh László vezér, Giday Kálmán kulturális alvezér és Komlósi Sándor adminisztratív alvezér vezetésével. A bajtársak Debrecen környékének megismerését tűzve ki célul, sorra járják a környék falvait, tanyaikat. Így Mikepércset nyolcszor látogatták meg. E látogatások alkalmával nemcsak közelebb akarták vinni a városi fiúkat a falu népéhez, hanem anyagot gyűjtöttek a falu földrajzához, néprajzához és történetéhez feldolgozásához. A bajtársak kis falukönyvtár rendeztek be a Mikepércsi ifjúság számára és bábszínházat mutattak be.

Az egyesület belső munkáját is a nemzeti kultúra szolgálata jellemezte. Táborozásain ott szerepelt mindig a magyar dal, s az előadások is önképző jellegűekkel a nemzeti kultúra szolgálatában állottak.

Az „Árpád” bajtársi egyesület az elmúlt évben jó munkát végzett.

— **Letartóztatások 30 ezer kilogramm „zugvajért”.** A budapesti ügyészség előzetes letartóztatásba helyezte Diamant Béla vajmestert, Siechermann Henrik ügynököt, Marianovics István vásárcsarnoki kereskedőt, Weiser Zoltánt, a Sajtos kft. ügyvezetőjét és Weingarten Ede marosvásárhelyi, illetőleg budapesti lakosokat, mert az év június havától kezdve augusztus végéig a marosvásárhelyi Transsylvania vajgyár által termelt 30—35.000 kilogramm tömbvaját Budapesten zügforgalomban a megengedettnél magasabb áron adták el. Lebonyolítottak körülbelül 170.000 pengős forgalmat. Ők voltak az okai annak — mondja a jelentés —, hogy Budapesten a vaj fogyasztói ára az árkormánybiztossági árnál megállapított tízdekanéki 59 fillér helyett zügforgalomban 66—70 filléres, sőt magasabb árat ért el. A nyomozás még folyik.

— **„Tíz szem kandisz-cukor ellenében...”** A volt iráni sah levelet intézett fiához és utódjához. A levélben minden vagyonát fiára ruházta azzal, hogy használja a vagyont az ország javára. Azt írja: „Tíz szem kandisz-cukor ellenében” engedni át fiának a vagyont. A tíz szem kandisz-cukor kifejezése a perzsa hagyományok szerint körülbelül annyit jelent, mint a bibliai „egy tál lencse”.

— **A berni kantonban** Thone közelében két vonat összeütközött. Hét halott és 20 sebesült áldozata van.

— **Az ország keleti részén szeptember 24-én 18.50 órakor kell elsötétíteni. Az elsötétítés szeptember 25-én 5.50 órakor ér véget.**

— **Elcsúszott a lakásban és karját törte** özv. Pécsi Bertalan Agárdi ucca 11. szám alatti lakos. A mentők a sebészeti klinikára szállították, ahol törött karját gipszbe helyezték.

— **Majszki londoni szovjet nagykövet** hétfőn megtekintette a közepangliai harcokcsigárat. Jelen volt az első harcokcsigárlításmál is.

— **Lopások.** Fenyő István ácssegéd Sámsoni út 83 szám alatti lakos Atlasgyárműnyű kerékpárját egyik üzlet előtt ismeretlen tettes ellopta. Lakatos Sándor MÁV mozdonyvezető kerékpárjáról az állomás fűtőházánál ismeretlen tettes 25 pengő értékben ellopta a dinamót. — **Besurranó tolvaj** özv. Koppány Gyuláné Wekerle-sor 10. szám alatti lakásából elloptott élelmiszereket 20 P értékben. — **Feltörte ismeretlen tettes az Augusztus-szanatórium férfi osztályán az egyik szekrényt és négy inget, két törülközőt elloptott.** — **Besurranó tolvaj az előszoba fogasról ellopta dr. Magyar Zoltán tanár felöltőjét 200 P értékben egy szarvasbőr kesztyűvel együtt.** — **Kollár József ny. főmozdonyvezető leányának, Sörös Józsefnének lakásán segített kályhabedállításmál. Közben arany pecsétgyűrűjét letette és mire a munkát bevégezték, megdöbbenve tapasztalt, hogy a 140 P értékű gyűrű eltűnt.** — **Elloptak** ezüst evőeszközöt, ágyneműt, törülközőt, abroszt Mándi Bertalan Ferenc József út 49 szám alatti lakásáról. Ellopták levéltárcáját fontos iratokkal Máté Gyula Arany János ucca 15. szám alatti lakosnak a munkahelyén felakasztott kabátjáról.

FILM

Vígaszínház. „Erett leányok” című film érdekes meséje, mely elűt a szokásos filmtémáktól, igen fordulatos és leblincselő. A jó német filmek közül való, igényes közönségnek tetszik.

Megszólal a lélekharang, — öngyilkos lett a feleséggyilkos

Tiszainokán Feketes Mihály 27 éves ottani lakost összeférhetetlen természeté miatt felesége, a 22 éves Szendrei Erzsébet elhagyta. A férfi felesége után járt és állandóan ostromolta, hogy térjen vissza hozzá. Mikor legutóbb az asszony ugyancsak elutasító választ adott, Feketes Mihály előrántotta zsebkését, feleségét összeszúrta, majd megszökött. Két nap múltán került elő és amikor meghalt, hogy a lélekharang felesége temetése alkalmából szól, forgópisztolyával föbelőtte magát és azonnal meghalt.

Kontra Frigyes a debreceni állorvostanhallgatót a Kúria másfélévi börtönre ítélte

Ismeretes, hogy Debrecenben Kontra Frigyes magánhivatalnok orvostanhallgatónak adta ki magát. A klinikai telepre is bejáratos volt és a tanárokkal tárgyalt. Egy ilyen alkalommal észrevette, hogy az egyik professzor íróasztali fiókjában pénz van. A múlt év pünkösd napján beosont a professzor szobájába, feltörte a fiókot és elvitt 870 pengőt. Be akart törni az élettani intézet pánccslejekrényébe is, de terve nem sikerült. Meglopta Molnár Pál ref. gimnáziumi tanárt is, akinek a lakásáról elhordta az ezüstöket és ékszereket. A debreceni törvényszék a laza erkölcsű, kóros szellemi alkatú egyént másfélévi börtönre ítélte. A tábla helybenhagyta ezt a büntetést, a Kúria most foglalkozott az ügygel és indokainál fogva az ítéletet helybenhagyta.

Közgazdaság

Debreceni átlavásár. Felhajtás szarvasmarha 958, eladás 637. Felhajtás 16 317, eladás 131. Árak: vágómarha jómínőségű 100—137, közepes 80—100, silány 64—80, borjú 120—146, növendékmarha 100—125, tinó, ökor 100—136, fejős tehén 425—1100 pengő. Vágóelő 105—292, silány igásló 145—300, közepes igásló 300—725, jó igásló 730—1100 pengő. Irányzat élenk.

A terménytözdén az árak változatlanok.

SPORT

A DVSC váratlan veresége fájdalmas meglepetés volt nemcsak a csapathoz közelállók, hanem a debreceni sportközönség számára is. Bár tagadhatatlan, hogy a mérkőzés elvesztésénél részben a csapaton kívül álló okok — indiszponált játékezők, hirtelen bekapott két gól, a K. MÁV tömörülése és részben túlerélyes játéka, Sidik lesérülése — játszottak közre, mégis a mai DVSC-t annyira külön klasszisnak tartjuk a Mátyás-csoport mezőnyében, hogy nem lett volna szabad a K. MÁV ellen, mely még nem is komoly rivális, pontot vesztetnie. Valószínű, hogy a váratlan vereség több változást idéz elő az összeállításban is. Így szó van arról, hogy a jobbszélen Dombóvári, baloszszekötőben Szabó kap helyet a legközelebbi mérkőzésen.

Magyar Kupa mérkőzést játszik vasárnap a DVSC a Királyházi MÁV ellen. A királyházi együttes jó „harapós” kis csapat, otthonában veszélyes ellenfél, bár a teljes tudást nyújtó DVSC-nek meg kell nyerni ellene a mérkőzést.

Sírkövek műköből és termésköből olcsón kaphatók

Debreceni Műkögyár Rt.-nél
Fűrdő ucca 2. szám.

